

[Ib Nørlund]

Det europæiske Råd, EFs topmøde, vedtog på sit møde den 4.-5. december at indføre et nyt europæisk monetært system, i kommitært sprog kaldet for EMS. Danmark gav det tilslutning, endda uforbeholdent.

Den nye ordning blev fra regeringens side fremhævet som en overordentlig afgørende og skelsættende foranstaltning. Der blev brugt ord som, at det var det største skridt, som EF har taget på sin vej, og den slags, og det kan godt være rigtigt.

Ikke desto mindre har regeringen indtil nu ikke fundet sig foranlediget til at give folketingsret som sådant en redegørelse for denne indgribende begivenhed. Den har kun i nogle udvalg afgivet oplysning gennem forskellige ministre. Jeg går vistnok ikke nogen for nær ved at sige, at disse oplysninger var yderst nødtørftige og kun i begrænset grad afklarende. De har også været af strengt teknisk karakter og som sådanne mere eller mindre fyldestgørende. Man har omgået det væsentlige, nemlig regeringens vurdering af EMS-ens økonomisk-politiske konsekvenser, specielt for Danmark og for regeringens økonomiske politik.

Da regeringen viste sig utilgængelig for opfordringer til at give en redegørelse i folketingsret, måtte vi gribe til forespørgslens instrument. Der blev rettet opfordring til alle partier om at være med til at stille den, men det blev de 5 partier, der måtte påtage sig det.

Jeg håber, at statsministeren ikke vil begrænse sig til de hidtidige former for fremstilling af sagen, men løfte en flig af sløret for regeringens mere dybtgående overvejelser om følgerne af dens uforbeholdne tilslutning til EMS, for så vidt sådanne foreligger.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg vil gerne takke hr. Ib Nørlund, også for de bemærkninger, han kom med om, at jeg tidligere var fremkommet med nogle fremstillinger af sagen. Det er vel et udtryk for, at vi på anden måde har orienteret folketingsret og det politisk-økonomiske udvalg og markedsudvalget.

Det er regeringens opfattelse, at den plan, som stats- og regeringscheferne fra de ni EF-lande enedes om på Det europæiske Råds møde i Bruxelles den 5. december sidste år, indebærer et perspektiv, som kan få

afgørende betydning for det internationale valutasystem som helhed. Derfor finder jeg det rigtigt, at folketingsret på et tidligt tidspunkt diskuterer planen, men jeg vil dog gerne advare en smule mod for hastigt at træffe en endegyldig dom over den.

Jeg har fundet det rigtigt at besvare forespørgslen ved, at jeg selv først kommer med nogle mere generelle bemærkninger om forhistorien til EMS og det mulige perspektiv, som ligger heri. Derefter vil økonomiministeren redegøre nærmere for, hvorledes systemet er sammensat og tænkes at fungere.

De forhandlinger, som har været ført om systemets enkelte dele, er jo foregået under ledelse af økonomi- og finansministrene i EF-landene. Danmark har siden 1972 været medlem af det europæiske valutasamarbejde, og det er som bekendt et samarbejde, som er betegnet som »slangesamarbejdet«. Der har været enighed her i tinget, eller i hvert fald bred enighed, om, at dette medlemskab har tjent danske interesser vel og har dannet et nødvendigt minimum af valutarisk stabilitet som grundlag for den økonomiske politik her.

Siden slutningen af 1960erne har det været den almindelige forhåbning og bestræbelse i faktisk alle lande at nå frem til en højere grad af stabilitet i de internationale valutarelationer. Situationen med frit flydende kurser indfrie i praksis ikke de forventninger, som fra flere sider var blevet stillet. Lande med en relativt beskednen udenrigshandel kunne måske have fordel heraf, men de fleste lande, der som Danmark økonomisk er meget afhængige af omverdenen, har søgt at undgå, skal vi sige fri flydning, enkelte af dem dog først efter ret bitre erfaringer.

Det er ingen hemmelighed, at det især var den tyske forbundskansler og den franske præsident, som foranledigede, at spørgsmålet om skabelsen af et europæisk valutasystem blev taget op til grundig drøftelse i Det europæiske Råd. Det skete under mødet på Marienborg i april sidste år, og her lykkedes det at mobilisere den fornødne politiske opbakning fra samtlige EFs medlemmer til seriøst at arbejde videre med planerne og søge at nedfælde dem på papiret i et forslag.

Den igangsættende kraft, som blev skabt på Marienborg, lykkedes det at vedligeholde, så Det europæiske Råd på mødet i Bremen den 7. juli sidste år kunne vedtage en skitse